

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : K.K. Gn. Md. 07/ 101-1/65/03082

Ankara

10/5 /1990

Konu :

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi :

"2935 Sayılı Kanun ile 285 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" bu günkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 121 inci maddesi uyarınca bir sureti ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım AKBULUT

Yıldırım AKBULUT

Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Hükmünde Kararname
- 2- Gerekçe
- 3- Resmi Gazete (10 adet)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Komisyon	-İçişleri -Adalet -Plan ve Bütçe
TARİHİ	11.5.1990 1/20
K. Md.	K. D. Bşk.
BAŞKAN	

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Komisyon	-İçişleri -Plan ve Bütçe
TARİHİ	5.12.1991 1/187
K. Md.	K. D. Bşk.
BAŞKAN	

Not: Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması.

425

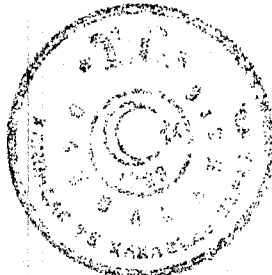
GENEL GEREKÇE

Siddet olaylarının yaygınlaşması ve kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması sebebiyle; 19/3/1986 tarihli ve 86/10457 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile başlangıçta Bingöl, Elazığ ve Tunceli illerinde, 19/3/1987 tarihli ve 87/11552 sayılı Kararname ile Van ilinde, 19/7/1987 tarihli ve 87/11781 sayılı Kararname ile de Diyarbakır, Mardin ve Siirt illerinde olağanüstü hal ilan edilmiştir.

Belirtilen illerde ilan edilen olağanüstü halin devamı süresince 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu ve 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede yer alan hükümlere göre işlem yapılmış, ancak bu genel düzenlemeler yeterli görülmemiş ve olağanüstü halin gerekli kılındığı konularda 413 ve 421 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerle yeni düzenlemelere gidilmiştir.

Daha sonra; Anayasanın 121 inci maddesinin son fıkrasında yer alan ve olağanüstü hal süresince Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanacak olan Bakanlar Kurulunun, olağanüstü halin gerekli kıldığı konularda müstakil kanun hükmünde kararname çıkarma konusu ele alınmış ve "Siddet Olaylarının Yaygınlaşması ve Kamu Düzeninin Ciddi Şekilde Bozulması Sebebine Dayalı Olağanüstü Halin Devamı Süresince Alınacak İlave Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" çıkarılarak yürürlüğe konulmuştur.

Yukarıda sözü edilen Kanun Hükmünde Kararnamenin kabulü sırasında, daha önce çıkarılan ve 2935 sayılı Kanun ile 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye değişiklik getiren 413 ve 421 sayılı kararnameler yürürlükten kaldırıldığı için, bir boşluğun giderilmesi amacı ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 11 inci maddesinin (8) bendi, 33 ve ek 1 inci maddesi ile 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi ve 7 nci maddesi yeniden düzenlenmiş, bu arada 285 sayılı Kararnamenin 5 inci maddesinde yer alan "% 30" ibaresi "%40" şeklinde değiştirilmiştir.



MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununda 413 ve 421 sayılı kanun hükmünde kararnameler ile yapılan değişikliklerin, "Şiddet Olaylarının Yaygınlaşması ve Kamu Düzeninin Ciddi Şekilde Bozulması Sebebine Dayalı Olağanüstü Halin Devamı Süresince Alınacak İlâve Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" ile yürürlükten kaldırılması sebebiyle, anılan Kanunun yürürlükten kalkmış olan 11 inci maddesinin (8) bendi bu Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenmektedir.

MADDE 2 - 9.4.1990 tarihli ve 413 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4'üncü maddesi ile 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 33 üncü maddesi başlığı ile birlikte değiştirilmiş ve bu Kanunla İçişleri Bakanına ve valilere tanınan yetkilerin kullanılması ile ilgili idari işlemlere karşı yargı mercilerinde dava açılmıyacağı hükmü getirilmiştir.

Bilindiği gibi Anayasanın 125 inci maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık bulunduğu ilke olarak kabul edildikten sonra, bunun istisnaları sayılmış ve olağanüstü hallerde, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş halinde ayrıca milli güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık nedenleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmesinin sınırlanabileceği hüküm altına alınmıştır.

Anayasada yeralan bu hüküm esas alınarak 2935 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi bu defa yeniden düzenlenerek; bu Kanun ile İçişleri Bakanına, Olağanüstü Hal Bölge Valisine, il valilerine tanınan yetkilerin kullanılması ile ilgili idari işlemlere karşı açılacak davalarda, yürütmenin durdurulmasına karar verilemeyeceği belirtilmiştir.

Esasen yine Anayasanın 125 inci maddesinde, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe gösterilerek yürütmenin durdurulmasına karar verilmesi gerektiği açıklanmıştır.

Anayasada yeralan bu hükme paralel, olarak 5.4.1990 tarihli ve 3622 sayılı Kanunla 2577 sayılı "İdari Yargılama Usulü Kanunu"nun 27'nci maddesinde yapılan değişiklik; 15

"Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verirler. BU İKİ ŞARTIN BİRLİKTE GERÇEKLEŞMEDİĞİ DURUMLARDA YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARI VERİLEMEZ. Yürütmenin durdurulması kararının gerekçesinde bu iki şartın ne suretle gerçekleşmiş olduğunun da, açıkça gösterilmesi gereklidir."

Hüküm getirilmiştir.



2935 sayılı Hal Olağanüstü Hal Kanununun ilk düzenlemesinde de, bu konu 33 üncü maddede bu anlayış içerisinde düzenlenmiş ve valilerin bu Kanunun verdiği yetkileri kullanarak yapacakları idari işlemlere karşı açılacak davalarda yürütmenin durdurulmasına karar verilemeyeceği hükmü getirilmişti.

Bu defa 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu ile İçişleri Bakanına da birtakım yetkilerin verilmesi sebebiyle İçişleri Bakanı da madde metnine dahil edilmek suretiyle düzenleme yapılmıştır.

MADDE 3- 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununda 413 ve 421 sayılı kanun hükmünde kararnameler ile yapılan değişikliklerin, "Şiddet Olaylarının Yaygınlaşması ve Kamu Düzeninin Ciddi Şekilde Bozulması Sebebine Dayalı Olağanüstü Halin Devamı Süresince Alınacak İlâve Tedbirlere İlişkin Kanun Hükmünde Kararname" ile yürürlükten kaldırılması sonucunda anılan Kanun'un kendiliğinden ilga olan ek 1 inci maddesi bu Kanun Hükmünde Kararname içine aynen ithal edilmek suretiyle yeniden düzenlenmiştir.

MADDE 4- Kararnamenin çerçeve 3 üncü maddesiyle, 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi ile 7 nci maddesi ilk şekline uygun olarak yeniden düzenlenmektedir.

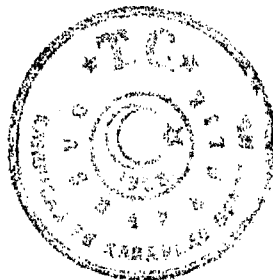
MADDE 5 - 10.7.1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinde, Olağanüstü Hal Bölge Valisi emrinde görevlendirilen personel ile mücavir illerde bulunan sürekli kamu görevlilerine belli bir oranda tazminat ödeneceği hüküm altına alınmıştır.

285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesi 413 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Çerçeve 8 inci maddesi ile tadil edilerek bu maddede yeralan % 30'una ibaresi % 40'ına şeklinde değiştirilmiştir.

Yukarıda da açıklandığı gibi 413 sayılı Kanun Hükmünde Kararname bütün ile yürürlükten kaldırıldığından, bu madde bizzat yeni Kararnameye eklenmek suretiyle bu bölgede çalışanların mağduriyetleri önlenmiştir.

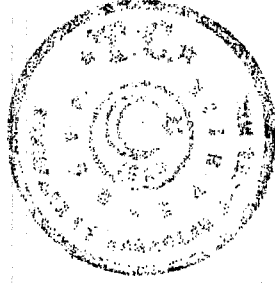
MADDE 6 - Yürürlükle ilgilidir. Bu Kanun Hükmünde Kararname Resmi Gazetede yayımlandığı gün yürürlüğe girecektir.

MADDE 7 - Yürütme ile ilgilidir. Bu Kanun Hükmünde Kararnamede yeralan hükümleri Bakanlar Kurulu yürütecektir.



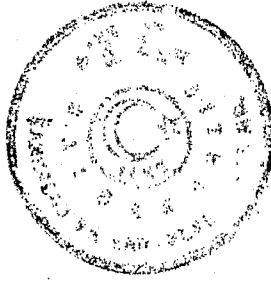
2935 SAYILI KANUN İLE 285 SAYILI KANUN HÜKMÜNDE
KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanunu ile 285 sayılı Olağanüstü Hal Bölge Valiliği İhdası, Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı maddelerinde değişiklik yapılması; Anayasa'nın 121'inci maddesi ile 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 9/5/1990 tarihinde kararlaştırılmıştır.



Madde 1- 25/10/1983 tarihli ve 2935 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin (ö) bendi aşığıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"ö) Grev ve lokavt kararlarının uygulanmasını en çok üç aya kadar ertelemek,"



Madde 2- 2935 sayılı Kanunun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

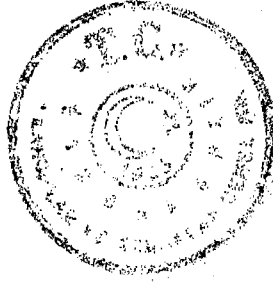
"Yürütmenin durdurulması kararı verilemeyeceği;

Madde 33- Bu Kanun ile İçişleri Bakanına, Olağanüstü Hal Bölge Valisine, il valilerine tanınan yetkilerin kullanılması ile ilgili idari işlemlere karşı açılacak davalarda, yürütmenin durdurulmasına karar verilemez."



Madde 3- 2935 sayılı Kanunun ek 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Ek Madde 1- Olağanüstü Hal Kanununun verdiği yetkilerin kullanılmasından dolayı tazminat davaları, idare aleyhine, idari yargıda açılır. İdarenin, kamu görevlisine şahsi kusurdan dolayı rücu edebilmesi, şahsi kusurun çok açık ve ağır olmasına bağlıdır. İçişleri Bakanının uygun görüşü olmadıkça rücu davası açılamaz."

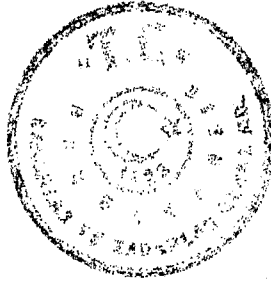


Madde 4- 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi ile 7 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"g) Olağanüstü Hal Bölge Valisi, görev alanı içindeki illerde genel güvenlik, asayiş ve kamu düzeni bakımından çalışmalarında sakınca görülen veya hizmetlerinden yararlanılamayan kamu personelinin yer değiştirmesini veya görev alanı dışında geçici veya sürekli görevlendirilmesini ilgili kurum veya kuruluşlardan isteyebilir. Bu istekler derhal yerine getirilir. Bu personel hakkında kendi özel kanunlarındaki hükümler uygulanır."

"Dava Açılamaması

Madde 7- Bu Kanun Hükmünde Kararname ile Olağanüstü Hal Bölge Valisine tanınan yetkilerin kullanılması ile ilgili idari işlemler hakkında iptal davası açılamaz."



Madde 5- 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin 24/7/1987 tarihli ve 287 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik beşinci fıkrasında yeralan "% 30'una" ibaresi "% 40'ına" şeklinde değiştirilmiştir.



T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR ve KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

BAKANLAR KURULU KARARI

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

551 KHK / 425

Madde 6- Bu Kanun Hükümünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 7- Bu Kanun Hükümünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

Y. AKBULUT
BAŞBAKAN

TURGUT ÖZAL
CUMHURBAŞKANI

	M. KEÇECİLER Devlet Bakanı	K. İNAN Devlet Bakanı V.	H. DOĞAN Devlet Bakanı
G. TAYAN V. Devlet Bakanı H. Doğan	G. GİÇEK Devlet Bakanı V. V. Dincerler	I. ÇELEBİ Devlet Bakanı	V. DİNÇERLER Devlet Bakanı
M. YAZAR Devlet Bakanı	I. ÖZARSLAN Devlet Bakanı	E. KONUKMAN Devlet Bakanı	I. ÖZDEMİR Devlet Bakanı
M. TAŞAR Devlet Bakanı	K. AKKAYA Devlet Bakanı	H. ÖRÜÇ Devlet Bakanı	M. O. BUNGURLU Adalet Bakanı
J. GINAY V. Milli Savunma Bakanı E. Konukman	A. AKSU İçişleri Bakanı	A. BOZER Dışişleri Bakanı	A. KAHVECİ Maliye ve Gümrük Bakanı
A. AKYOL Milli Eğitim Bakanı	C. ALTINKAYA Bayındırlık ve İskan Bakanı	H. ÖRÜÇ V. Sağlık Bakanı I. Özdemir	C. TUNCER Ulaştırma Bakanı
L. KAYALAR Tarım, Orman ve Köylere Bakanı	I. AKKUT V. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı K. Akkaya	S. YÖNÜ V. Sanayi ve Ticaret Bakanı I. Özarслан	P. KURT V. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı C. Akkaya
N. K. ZEYBEK Kültür Bakanı	T. AKÖZÜM V. Turizm Bakanı H. ÖRÜÇ		

Dosya No.

